

**Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy
im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy**

**Wydział Telekomunikacji, Informatyki i Elektrotechniki
Inżynieria Oprogramowania**

Projekt – program walut

Autor:

Radosław Bożejewicz

Adrian Wiśniewski

Piotr Podlas

Radosław Szymański

Kierunek:

Teleinformatyka

Grupa: 1

Rok studiów: 3

Rok akademicki: 2017/2018

Tryb studiów: Stacjonarne

Założenia do projektu z „Inżynierii oprogramowania”

1. Oprogramowanie mające wyświetlać kursy walut Narodowego Banku Polskiego w aplikacji desktopowej.
2. Aplikacja desktopowa powinna pobierać dane ze strony Narodowego Banku Polskiego w formacie xml, a następnie interpretować je i wyświetlać w czytelny i przejrzysty sposób.
3. Użytkownik ma możliwość wyboru waluty oraz dnia (lub przedziału dni) z którego chce otrzymać dany kurs.
 - 3.1. W przypadku przedziału dat wyświetlana jest cena dla każdego dnia, oraz cena średnia całego przedziału.
4. Dane wyświetlane powinny być w postaci tabeli, w której będzie zawarta nazwa waluty, cena, data, cena średnia w przypadku przedziału czasowego.
5. Wygenerowana tabela powinna mieć możliwość zapisania jej w formacie pdf.
6. Wygenerowana tabela powinna mieć możliwość wydrukowania jej.

Adnotacje podczas implementacji:

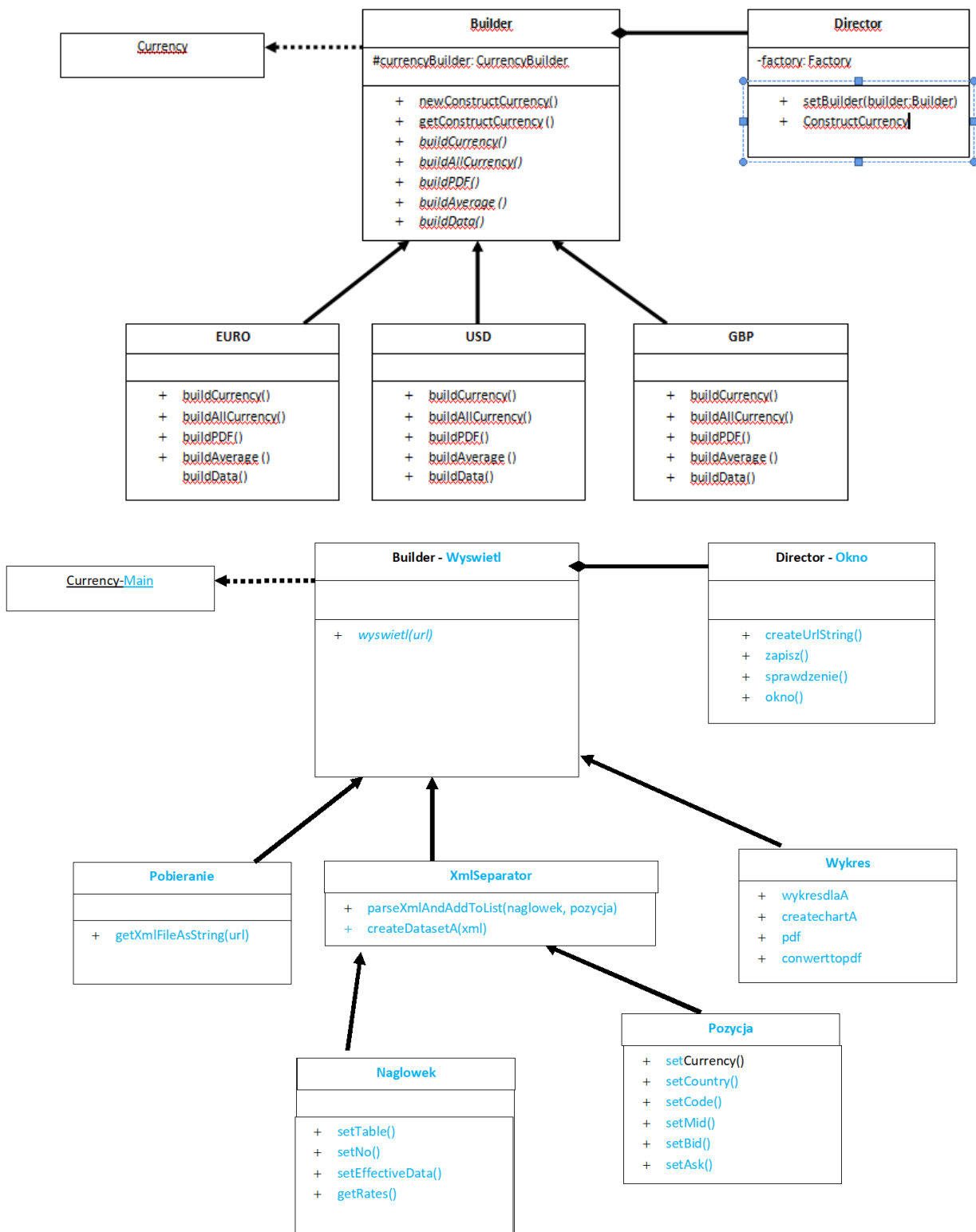
Dodano obsługę wyświetlania informacji o błędnie podanej dacie, o braku podanych informacji. Kompleksowa obsługa błędów.

Dodano informacje podstawowe na temat dostępnych tabel NBP, oraz o zakresie dat i dni.

Brak bezpośredniej możliwości drukowania, Istnieje możliwość zapisu wyświetlonych danych do pliku.

Generowane są wykresy dla tabeli typu A, wykresy te można zapisać do pliku PDF. Wykres jest generowany dla 4 najważniejszych walut na świecie (EUR, USD, CHF, GBP).

Wzorzec projektowy

Implementacja

Program został napisany w języku Java wspierany językiem Groovy. Groovy jest to skryptowy język wzorowany na składni Javy

Program został podzielony na 7 klas. Naglowek, Pozycja, Pobieranie, XmlSeparator, Wyświetl, Wykres, Okno oraz Main. Klasy Naglowek oraz Pozycja to klasy, które reprezentują wewnętrzną strukturę pliku xml pobranego ze strony NBP. Pozostałe klasy są odpowiedzialne za odczyt oraz wyświetlenie danych, stworzenie okna aplikacji, pobranie danych z Internetu. Klasa main steruje całością programu.

Program działa tylko z połączeniem internetowym. Kod programu oraz dokumentacja znajduje się w repozytorium GitHub.

Klasa Naglowek:

```
package Waluty

class Naglowek {
    private String table = null
    private String no = null
    private String effectiveDate = null
    private List<Pozycja> rates = new ArrayList<>()

    void setTable(String table) {
        this.table = table
    }

    void setNo(String no) {
        this.no = no
    }

    void setEffectiveDate(String effectiveDate) {
        this.effectiveDate = effectiveDate
    }

    List<Pozycja> getRates() {
        return rates
    }

    @Override
    String toString() {
        return "Tabela '" + table + "' Walut dla dnia: '" + effectiveDate +
        "'."
    }
}
```

Klasa odczytuje rodzaj tabeli oraz datę (daty) z xml

Klasa Pozycja:

```
package Waluty

class Pozycja {
    private String country = null
    private String currency = null
    private String code = null
    private String mid = null
    private String bid = null
    private String ask = null

    void setCountry(String country) {
        this.country = country
    }

    void setCurrency(String currency) {
        this.currency = currency
    }

    void setCode(String code) {
        this.code = code
    }

    void setMid(String mid) {
        this.mid = mid
    }

    void setBid(String bid) {
        this.bid = bid
    }

    void setAsk(String ask) {
        this.ask = ask
    }

    @Override
    String toString() {
        StringBuilder builder = new StringBuilder()

        if (country) {
            builder.append("Państwo: ")
            builder.append(country).append("\n")
        }

        if (currency){
            builder.append("Waluta: ")
            builder.append(currency).append("\n")
        }

        if (code) {
            builder.append("Kod: ")
            builder.append(code).append("\n")
        }

        if (mid) {
            builder.append("Wartość: ")
            builder.append(mid).append(" zł\n")
        }

        if (bid) {
            builder.append("Sprzedaż: ")
        }
    }
}
```

```
        builder.append(bid).append(" zł\n")
    }
    if (ask) {
        builder.append("Kupno: ")
        builder.append(ask).append(" zł\n")
    }

    return builder.toString()
}
}
```

Klasa ta odczytuje dokładne dane dotyczące walut oraz ich wartości z XML

Klasa Pobieranie:

```
package Waluty

class Pobieranie {
    static def getXmlFileAsString(String urlString) {
        def builder = new StringBuilder()
        def inputStream = null
        def reader
        def line
        def url

        try {
            url = new URL(urlString)
            inputStream = url.openStream()
            reader = new BufferedReader(new InputStreamReader(inputStream))

            while ((line = reader.readLine()) != null) {
                builder.append(line)
            }
        } catch (MalformedURLException mue) {
            mue.printStackTrace()
        } catch (IOException ioe) {
            ioe.printStackTrace()
        } finally {
            try {
                if (inputStream != null) inputStream.close()
            } catch (IOException ioe) {
                ioe.printStackTrace()
            }
        }

        return builder.toString()
    }
}
```

Klasa odczytuje po kolei każdy wiersz z podanego pliku dostępnego pod adresem url oraz zwraca go w postaci StringBuildera. Zwracany jest cały plik xml.

Klasa XmlSeparator:

```
package Waluty

import org.jfree.data.category.CategoryDataset
import org.jfree.data.category.DefaultCategoryDataset

class XmlSeparator {
    static def parseXmlAndAddToList(String xml, List<Naglowek>
exchangeRatesTables) {
        def document = new XmlParser().parseText(xml)
        Naglowek table = null
        Pozycja rate = null
        document.ExchangeRatesTable.each {
            bk ->
                table = new Naglowek()

                table.setTable("${bk.Table.text()}")
                table.setNo("${bk.No.text()}")
                table.setEffectiveDate("${bk.EffectiveDate.text()}")
                bk.Rates.Rate.each {
                    bt ->
                        rate = new Pozycja()

                        rate.setCountry("${bt.Country.text()}")
                        rate.setCurrency("${bt.Currency.text()}")
                        rate.setCode("${bt.Code.text()}")
                        rate.setMid("${bt.Mid.text()}")
                        rate.setAsk("${bt.Ask.text()}")
                        rate.setBid("${bt.Bid.text()}")

                        table.getRates().add(rate)
                    }
                exchangeRatesTables.add(table)
            }
        }

        CategoryDataset createDatasetA(String xml) {
            def document = new XmlParser().parseText(xml)
            Naglowek table = null
            Pozycja rate = null
            String []daty =new String[100]
            String []eur =new String[100]
            String []usd =new String[100]
            String []chf =new String[100]
            String []gbp =new String[100]
            double wartosceur
            double wartoscusd
            double wartoscchf
            double wartoscgbp
            int i=0
            int j=0
            document.ExchangeRatesTable.each {

                bk ->
                    table = new Naglowek()
                    daty[i]=bk.EffectiveDate.text()
                    bk.Rates.Rate.each {
                        bt ->
                            rate = new Pozycja()
```



```

        table.getRates().add(rate)
        if (bt.Code.text()=="EUR")
            eur[i]=bt.Mid.text()
        if (bt.Code.text()=="USD")
            usd[i]=bt.Mid.text()
        if (bt.Code.text()=="CHF")
            chf[i]=bt.Mid.text()
        if (bt.Code.text()=="GBP")
            gbp[i]=bt.Mid.text()
    }
    i++
}

String series1 = "USD";
String series2 = "EUR";
String series3 = "CHF";
String series4 = "GBP";
DefaultCategoryDataset dataset = new DefaultCategoryDataset()
for (j=0;j<=i;j++){
    if(daty[j]!=null) {
        wartosceur = Double.parseDouble(eur[j])
        wartoscchf = Double.parseDouble(chf[j])
        wartoscgbp = Double.parseDouble(gbp[j])
        wartoscusd = Double.parseDouble(usd[j])

        dataset.addValue(wartoscusd, series1, daty[j])
        dataset.addValue(wartosceur, series2, daty[j])
        dataset.addValue(wartoscchf, series3, daty[j])
        dataset.addValue(wartoscgbp, series4, daty[j])
    }
}
return dataset
}
}

```

Klasa odczytuje z naszych pobranych danych interesujące nas dane, które są dodawane do listy. Jest tu użyte Groovy closure. Do wyciągnięcia poszczególnych danych używa zintegrowanego w Groovy języka wyrażeń ścieżek GPath. Odwołuje się do poszczególnych pól w pliku xml a nie bezpośrednio z poziomu kodu. W klasie znajduje się funkcja createdatasetA, która generuje zastaw danych, które są potrzebne do stworzenia wykresu.

Klasa Wyświetl:

```
package Waluty

class Wyświetl {
    String wyswietl(String url){
        def builder = new StringBuilder()
        String urlString = url
        String xml = Pobieranie.getXmlFileAsString(urlString)

        List<Naglowek> tables = new ArrayList<>()
        XmlSeparator.parseXmlAndAddToList(xml, tables)

        for (ex in tables) {
            builder.append(ex)
            builder.append("\n")

            for (rx in ex.getRates()) {
                builder.append(rx)
                builder.append("\n")
            }
        }

        return builder.toString()
    }
}
```

Klasa, która pobiera dokładnie dane które nas interesują i zwraca je w postaci StringBuildera.

Klasa Wykres:

```
package Waluty

import javax.swing.JFrame
import java.awt.Graphics2D
import java.awt.geom.Rectangle2D
import com.lowagie.text.Document
import com.lowagie.text.DocumentException
import com.lowagie.text.Rectangle
import com.lowagie.text.pdf.DefaultFontMapper
import com.lowagie.text.pdf.PdfContentByte
import com.lowagie.text.pdf.PdfTemplate
import com.lowagie.text.pdf.PdfWriter
import org.jfree.chart.axis.CategoryAxis
import org.jfree.chart.axis.CategoryLabelPositions
import org.jfree.chart.ChartFactory
import org.jfree.chart.ChartPanel
import org.jfree.chart.JFreeChart
import org.jfree.chart.plot.CategoryPlot
import org.jfree.chart.plot.PlotOrientation
import org.jfree.data.category.CategoryDataset
import org.jfree.ui.RefineryUtilities

class Wykres {
    void wykresDlaA(String url) {
        JFrame frame = new JFrame("Waluty")

        String urlString = url
        String xml = Pobieranie.getXmlFileAsString(urlString)
        XmlSeparator wykres = new XmlSeparator()
        CategoryDataset dataset = wykres.createDatasetA(xml)
        JFreeChart chart = createChartA(dataset)
        ChartPanel chartPanel = new ChartPanel(chart)
        frame.setSize(400, 300)
        frame.setContentPane(chartPanel)
        RefineryUtilities.centerFrameOnScreen(frame)
        frame.setVisible(true)
    }
    private JFreeChart createChartA(final CategoryDataset dataset) {

        final JFreeChart chart = ChartFactory.createBarChart3D(
            "Wykres walut z tabeli A", // chart title
            "Data", // domain axis label
            "Wartość", // range axis label
            dataset, // data
            PlotOrientation.VERTICAL, // orientation
            true, // include legend
            true, // tooltips?
            false // URLs?
        );
        final CategoryPlot plot = chart.getCategoryPlot()
        final CategoryAxis domainAxis = plot.getDomainAxis()
        domainAxis.setCategoryLabelPositions(
            CategoryLabelPositions.createUpRotationLabelPositions(Math.PI / 5.0)
        );
        return chart
    }
}
```

```

void pdf(String url) {

    String urlString = url
    String xml = Pobieranie.getXmlFileAsString(urlString)
    XmlSeparator wykres = new XmlSeparator()
    final CategoryDataset dataset = wykres.createDataset(xml)
    convertToPdf(createChart(dataset), 600, 400, "wykres.pdf")

}

void convertToPdf(JFreeChart chart, int width, int height, String
filename) {

    Document document = new Document(new Rectangle(width, height))
    try {
        PdfWriter writer
        writer = PdfWriter.getInstance(document, new
FileOutputStream(filename))
        document.open()
        PdfContentByte cb = writer.getDirectContent()
        PdfTemplate tp = cb.createTemplate(width, height)
        Graphics2D g2d = tp.createGraphics(width, height, new
DefaultFontMapper())
        Rectangle2D r2d = new Rectangle2D.Double(0, 0, width, height)
        chart.draw(g2d, r2d)
        g2d.dispose()
        cb.addTemplate(tp, 0, 0)
    }
    catch (DocumentException de) {
        de.printStackTrace()
    }
    catch (FileNotFoundException e) {
        e.printStackTrace()
    }
    document.close()
}
}

```

Klasa wykres jest odpowiedzialna za inicjacje wykresu, ustawienie jego parametrów oraz wygenerowanie pliku PDF z wykresem.

Klasa Main:

```

package Waluty

import org.jfree.ui.RefineryUtilities
import javax.swing.*

class Main {
    static void main(String[] args) {
        def frame = new JFrame("Waluty")
        frame.setContentPane(new Okno().plane)
        frame.setSize(800,600)
        frame.setDefaultCloseOperation(JFrame.EXIT_ON_CLOSE)
        RefineryUtilities.centerFrameOnScreen(frame)
        frame.setVisible(true)
        JOptionPane.showMessageDialog(null,"Program
walutowy(beta)\nObowiazkowym polem jest pole rodzaju tabeli.\n" +

```

```

                "W przypadku nie podania daty, wyświetlane są najświeższe
dane.\nMaksymalny przedział to 91dni\nDane archiwalne są dostępne od 2
stycznia 2002r. (2002-01-02)",
                "Program",1
            )
        }
    }
}

```

Klasa inicjująca okno, oraz jego parametry.

Klasa Okno.

```

package Waluty;

import javax.swing.*;
import java.awt.event.MouseAdapter;
import java.awt.event.MouseEvent;
import java.io.*;
import java.util.Scanner;
import java.util.regex.Matcher;
import java.util.regex.Pattern;

public class Okno {
    JPanel plane;
    JTextArea textArea1;
    JPanel wybor;
    JTextField datapocz;
    JTextField datakon;
    JButton infoButton;
    JButton pokażCenyButton;
    ButtonGroup button;
    JButton wyczyśćPoleButton;
    JButton zapiszButton;
    JPanel przyciski;
    JRadioButton aRadioButton;
    JRadioButton bRadioButton;
    JRadioButton cRadioButton;
    private JButton infoOProgramieButton;
    String dane = null;

    // f
    public Okno() {

        button = new ButtonGroup();
        button.add(aRadioButton);
        button.add(bRadioButton);
        button.add(cRadioButton);

        infoButton.addMouseListener(new MouseAdapter() {
            @Override
            public void mouseClicked(MouseEvent e) {
                JOptionPane.showMessageDialog(null, "a - tabela kursów
średnich walut obcych \n" +
                    "b - tabela kursów średnich walut
niewymienialnych\n" +
                    "c - tabela kursów kupna i sprzedaży",
                "Informacje", 1);
            }
        });

        pokażCenyButton.addMouseListener(new MouseAdapter() {
            @Override

```

```

        public void mouseClicked(MouseEvent e) {
            Wyświetl wy = new Wyświetl();
            textArea1.setEditable(false);
            String urlString = createUrlString();
            String spr =
("http://api.nbp.pl/api/exchangerates/tables/null///?format=xml");
            if (urlString.equals(spr)) {
                JOptionPane.showMessageDialog(null, "BŁĄD! Nie podano
żadnych danych do wyszukiwania\n" +
                    "Musisz podać przynajmniej rodzaj", "Błąd", 2);
            } else {
                if (datakon.getText().isEmpty() &&
datapocz.getText().isEmpty()) {
                    textArea1.setText(wy.wyświetl(urlString));
                } else if (sprawdzanie() == true) {
                    textArea1.setText(wy.wyświetl(urlString));
                }
            }
        }
    });
    wyczyśćPoleButton.addMouseListener(new MouseAdapter() {
        @Override
        public void mouseClicked(MouseEvent e) {
            textArea1.setText("");
            datapocz.setText("");
            datakon.setText("");
        }
    });
    zapiszButton.addMouseListener(new MouseAdapter() {
        @Override
        public void mouseClicked(MouseEvent e) {
            zapisz();
        }
    });
    infoOProgramieButton.addMouseListener(new MouseAdapter() {
        @Override
        public void mouseClicked(MouseEvent e) {
            JOptionPane.showMessageDialog(null, "Program
walutowy(beta)\nObowiązkowym polem jest pole rodzaju tabeli.\n" +
                "W przypadku nie podania daty, wyświetlane
są najświeższe dane.\nMaksymalny przedział to 91dni\nDane archiwalne są
dostępne od 2 stycznia 2002r. (2002-01-02)",
                "Program", 1
            );
        }
    });
}
// funkcja tworząca adres url do naczego xml

String createUrlString() {

    String rodzaj = null;
    if (aRadioButton.isSelected())
        rodzaj = "a";
    if (bRadioButton.isSelected())
        rodzaj = "b";
    if (cRadioButton.isSelected())
        rodzaj = "c";

    StringBuilder builder = new StringBuilder();
    builder.append("http://api.nbp.pl/api/exchangerates/tables/");

```

```

        builder.append(rodzaj);
        builder.append("/");
        builder.append(datapocz.getText());
        builder.append("/");
        builder.append(datakon.getText());
        builder.append("/?format=xml");
        return builder.toString();
    }

    // funkcja sprawdzająca poprawność wpisywanej daty
    boolean sprawdzanie() {
        Pattern data = Pattern.compile("^((?:20|\\d\\d)[- /.](0[1-9]|1[012]))[- /.](0[1-9]|1[12][0-9]|3[01])$");
        int a = 0;
        int b = 0;
        String datain = datapocz.getText();
        String dataout = datakon.getText();
        Matcher spr_datapocz = data.matcher(datain);
        Matcher spr_datakon = data.matcher(dataout);
        if (datain.isEmpty()) {
        } else {
            if (spr_datapocz.matches() == false) {
                JOptionPane.showMessageDialog(null, "Podany został zły format daty początkowej.\n" + "Prawidłowy format: YYYY-MM-DD", "Błąd", 2);
                a = 1;
            }
        }

        if (dataout.isEmpty()) {
        } else {
            if (spr_datakon.matches() == false) {
                JOptionPane.showMessageDialog(null, "Podany został zły format daty końcowej.\n" + "Prawidłowy format: YYYY-MM-DD", "Błąd", 2);
                b = 1;
            }
        }
        if (a == 1 || b == 1)
            return false;
        else
            return true;
    }

    // funkcja zapisująca dane do pliku
    void zapisz() {
        JFileChooser fc = new JFileChooser();

        if (fc.showSaveDialog(null) == JFileChooser.APPROVE_OPTION) {
            File plik = fc.getSelectedFile();

            try {
                PrintWriter pw = new PrintWriter(plik);
                Scanner skaner = new Scanner(textArea1.getText());

                while (skaner.hasNextLine()) {
                    pw.println(skaner.nextLine());
                }
                pw.close();
            } catch (FileNotFoundException ex) {

```

```

        ex.printStackTrace();
    }
}
}
}

```

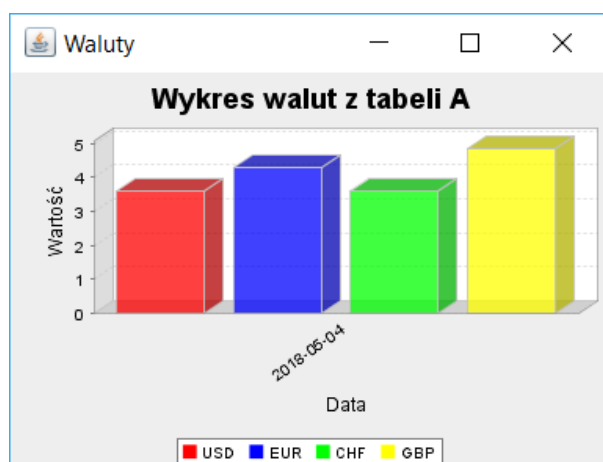
Najbardziej rozbudowana klasa. Posiada metodę zapisz, która zapisuje dane wyświetlane w polu tekstowym do pliku. Metoda sprawdzanie jest odpowiedzialna za sprawdzenie poprawności wprowadzonej daty. Sprawdza czy podana data jest taka jak podane wyrażenie regularne. Metoda createUrlString tworzy url z którego będzie pobierany xml. Zwraca gotowy string z url'em. Metoda Okno, która jest konstruktorem obsługuje całe okno aplikacji. Tam znajdują się komponenty okna oraz obsługa przycisków.

Gotowa aplikacja:

The screenshot shows the 'Waluty' application window. It has a title bar with standard window controls. Below the title bar, there are two text input fields for 'Wpisz datę początkową (YYYY-MM-DD)' and 'Wpisz datę końcową (YYYY-MM-DD)'. Below these are three radio buttons labeled 'A', 'B', and 'C', with 'A' selected. There are four buttons: 'Info o programie', 'Info o tabelach', 'Pokaż ceny', and 'Zapisz do PDF'. Below these buttons is a list of currencies with their codes and values in Polish zloty (zł):

- Kod: RUB, Wartość: 0.0564 zł
- Waluta: rupia indonezyjska, Kod: IDR, Wartość: 0.00025649 zł
- Waluta: rupia indyjska, Kod: INR, Wartość: 0.053447 zł
- Waluta: won południowokoreański, Kod: KRW, Wartość: 0.003319 zł
- Waluta: yuan renminbi (Chiny), Kod: CNY, Wartość: 0.5622 zł
- Waluta: SDR (MFW), Kod: XDR, Wartość: 5.1058 zł

At the bottom of the window are two buttons: 'Wyczyść pole' and 'Zapisz'.

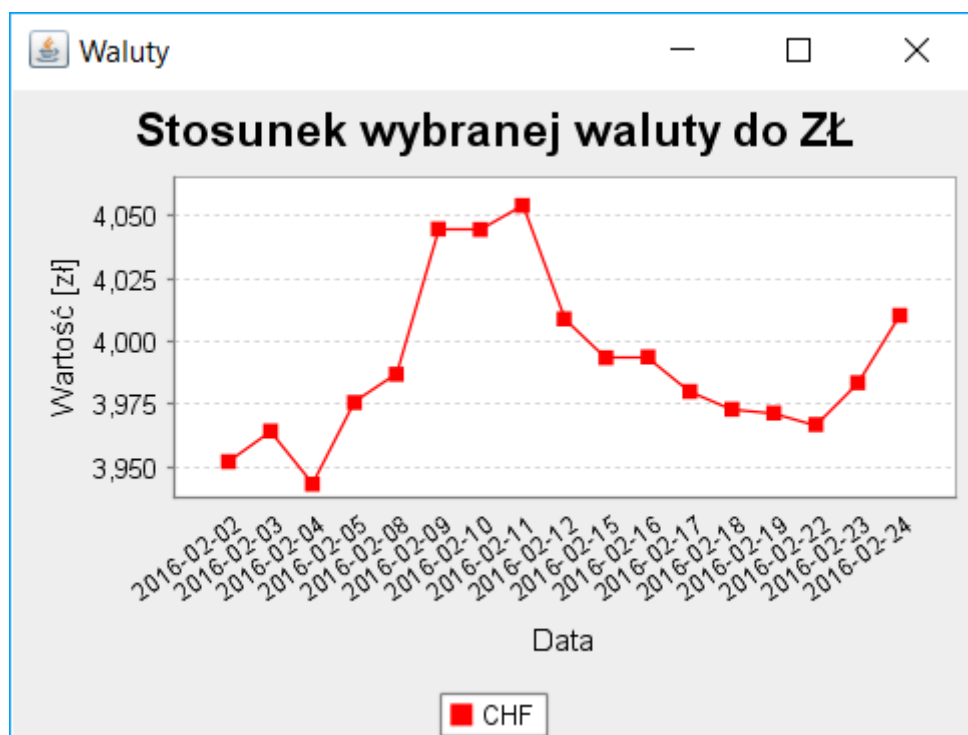
Dodatkowa funkcjonalność – Michał Cholewinski, Marcin Czarkowski Piort Rudof Daniel Kwaśniewski.

Naszym zadaniem było dodanie nowego wykresu liniowego, który wyświetli wartość wybranej waluty obcej względem zł.

Wykres liniowy powstaje tylko i wyłącznie gdy podany zostanie zakres dat. Po wybraniu opcji „pokaż ceny” przy założeniu, że wybrało się tabelę typu ‘A’ oraz podano przedział datowy zgodny z wymaganiami, pojawia się dodatkowe pole typu ComboBox z możliwością wyboru dla jakiej waluty chcemy wygenerować nasz wykres liniowy. Są to waluty takie same jak w przypadku wykresu słupkowego (EUR, USD, CHF, GBP)

The screenshot shows the 'Waluty' application window. It has a title bar with a standard Windows icon and window controls. The main area contains several input fields and buttons. At the top, there are two date input fields: 'Wpisz datę początkową (YYYY-MM-DD)' with the value '2016-02-02' and 'Wpisz datę końcową (YYYY-MM-DD)' with the value '2016-02-24'. Below these are three radio buttons labeled 'A', 'B', and 'C', with 'A' selected. There are three buttons: 'Info o programie', 'Info o tabelach', and 'Pokaż ceny'. Below these is a 'Wykres' section with a dropdown menu currently showing 'CHF'. Below the dropdown is a list of currencies: 'CHF', 'EUR', 'USD', and 'GBP'. At the bottom of the window, there are two buttons: 'Wyczyść pole' and 'Zapisz'.

Po wyborze odpowiedniej waluty oraz wybraniu opcji „Wykres” pojawi się domyślny wykres słupkowy oraz dodany przez nas wykres liniowy.

Zmiany w kodzie.

Do klasy XmlSeparator dodana została funkcja tworząca dane potrzebne do wykresu. Pobiera je z XML.. Wykres korzysta z biblioteki JFreeChart.

```
CategoryDataset createDataset_linowy(String xml, String seria) {
    def document = new XmlParser().parseText(xml)
    Naglowek table = null
    Pozycja rate = null
    String []daty =new String[100]
    String []war =new String[100]
    double wartosc
    int i=0
    int j=0
    document.ExchangeRatesTable.each {

        bk ->
            table = new Naglowek()
            daty[i]=bk.EffectiveDate.text()
            bk.Rates.Rate.each {
                bt ->
                    rate = new Pozycja()
                    if (bt.Code.text()==seria)
                        war[i]=bt.Mid.text()

            }
            i++
    }

    String series1 = seria
    DefaultCategoryDataset dataset = new DefaultCategoryDataset()
    for (j==0;j<=i;j++){
        if(daty[j]!=null) {
            wartosc = Double.parseDouble(war[j])
            dataset.addValue(wartosc, series1, daty[j])
        }
    }
    return dataset
}
```

W klasie Wykres.grovy dodane zostały 2 funkcje. Funkcja createChart_linowy tworzy wykres z naszych danych, dodaje odpowiednie etykiety wykresu oraz zakres skali osi X. Funkcja wykres_linowy jest odpowiedzialna za inicjalizację okna z wtkresem.

```
private JFreeChart createChart_linowy(final CategoryDataset dataset) {

    final JFreeChart chart = ChartFactory.createLineChart(
        "Stosunek wybranej waluty do ZŁ",          // chart title
        "Data",                                     // domain axis label
        "Wartość [zł]",                             // range axis label
        dataset,                                     // data
        PlotOrientation.VERTICAL,                   // orientation
        true,                                         // include legend
        true,                                         // tooltips?
        false                                        // URLs?
    );
    final CategoryPlot plot = chart.getCategoryPlot()
    final CategoryAxis domainAxis = plot.getDomainAxis()
    domainAxis.setCategoryLabelPositions(
        CategoryLabelPositions.createUpRotationLabelPositions(Math.PI /
```

```

5.0)
    )
    final LineAndShapeRenderer renderer = (LineAndShapeRenderer)
plot.getRenderer();
    renderer.setDrawShapes(true);
    final NumberAxis rangeAxis = (NumberAxis) plot.getRangeAxis();
    rangeAxis.setAutoRangeIncludesZero(false);
    rangeAxis.setUpperMargin(0.10);
    return chart
}

```

```

void wykres liniowy(String url, String seria) {
    JFrame frame = new JFrame("Waluty")

    String urlString = url
    String xml = Pobieranie.getXmlFileAsString(urlString)
    XmlSeparator wykres = new XmlSeparator()
    CategoryDataset dataset = wykres.createDataset_linowy(xml, seria)
    JFreeChart chart = createChart_linowy(dataset)
    ChartPanel chartPanel = new ChartPanel(chart)
    frame.setSize(400, 300)
    frame.setContentPane(chartPanel)
    RefineryUtilities.centerFrameOnScreen(frame)
    frame.setVisible(true)
}

```

Do klasy Okno.java w miejscu obsługi lisenera przycisku “Wykres” dodaliśmy warunek sprawdzający czy podano wartości w polach dat oraz wyświetlenie dodatkowego wykresu. Dodane zastało również pole ComboBox za pomocą formularza graficznego Okno.form.

Założenia, dokumentacja oraz gotowy program, który otrzymaliśmy od grupy poprzedniej pozwoliły na wprowadzenie dodatkowej funkcjonalności. Po zapoznaniu się z kodem oraz dokumentacją wprowadzenie dodatkowego wykresu nie było trudnością. Musieliśmy zapoznać się z dokumentacją biblioteki JFreeChart oraz jej możliwościami. Ostatecznie udało się dodać wykres, opcję wyboru waluty, która nas interesuje.